

Euroopa Liidu
Nõukogu

Brüssel, 12. jaanuar 2024
(OR. en)

5400/24

Institutsioonidevaheline
dokument:
2024/0003(NLE)

ACP 5
COAFR 19
RELEX 35
WTO 9
UD 5

ETTEPANEK

Saatja:	Euroopa Komisjoni peasekretär, allkirjastanud Martine DEPREZ, direktor
Kättesaamise kuupäev:	12. jaanuar 2024
Saaja:	Thérèse BLANCHET, Euroopa Liidu Nõukogu peasekretär
Komisjoni dok nr:	COM(2024) 5 final
Teema:	Ettepanek: NÕUKOGU OTSUS, millega määratakse kindlaks seisukoht, mis võetakse liidu nimel ühelt poolt Euroopa Ühenduse ja selle liikmesriikide ning teiselt poolt Kesk-Aafrika lepinguosalise vahelise vahepealse majanduspartnerluslepinguga loodud majanduspartnerluslepingu komitees seoses kavatsusega võtta vastu protokoll, milles käsitletakse mõiste „päritolustaatusega tooted“ määratlust ja halduskoostöö viise

Käesolevaga edastatakse delegatsioonidele dokument COM(2024) 5 final.

Lisatud: COM(2024) 5 final

EUROOPA
KOMISJON

Brüssel, 12.1.2024
COM(2024) 5 final

2024/0003 (NLE)

Ettepanek:

NÕUKOGU OTSUS,

millega määratakse kindlaks seisukoht, mis võetakse liidu nimel ühelt poolt Euroopa Ühenduse ja selle liikmesriikide ning teiselt poolt Kesk-Aafrika lepinguosalise vahelise vahepealse majanduspartnerluslepinguga loodud majanduspartnerluslepingu komitees seoses kavatsusega võtta vastu protokoll, milles käsitletakse mõiste „päritolustaatusena tooted“ määratlust ja halduskoostöö viise

SELETUSKIRI

1. KAVANDATAV REGULEERIMISESE

Käesolev ettepanek käsitleb otsust, millega määratakse kindlaks seisukoht, mis võetakse liidu nimel ühelt poolt Euroopa Ühenduse ja selle liikmesriikide ning teiselt poolt Kesk-Aafrika lepinguosalise vahelise vahepealse majanduspartnerluslepinguga loodud majanduspartnerluslepingu komitees seoses kavatsusega võtta vastu lepingu protokoll, milles käsitletakse mõiste „päritolustaatusega tooted“ määratlust ja halduskoostöö viise.

2. ETTEPANEKU TAUST

2.1. Ühelt poolt Euroopa Ühenduse ja selle liikmesriikide ning teiselt poolt Kesk-Aafrika lepinguosalise vaheline vahepealne majanduspartnerlusleping

Ühelt poolt Euroopa Ühenduse ja selle liikmesriikide ning teiselt poolt Kesk-Aafrika lepinguosalise vahelisele vahepealsele majanduspartnerluslepingule (edaspidi „leping“) kirjutas Kamerun alla Yaoundés 15 jaanuaril 2009 ja Euroopa Liit (edaspidi „EL“) alla 22. jaanuaril 2009 Brüsselis¹ ning Kamerun hakkas seda ajutiselt kohaldama alates 4. augustist 2014. Kameruni Vabariik on Kesk-Aafrika lepinguosalise ainus allakirjutanud riik. Leping on avatud teistele ühinemisest huvitatud Kesk-Aafrika piirkonna riikidele.

Lepingu eesmärgid on a) võimaldada Kesk-Aafrika lepinguosalisele paremat ligipääsu ELi turule; b) edendada Kesk-Aafrika lepinguosalise jätkusuutlikku majandusarengut ning riigi järkjärgulist integreerimist maailmamajandusse; c) luua Euroopa Liidu ja Kesk-Aafrika lepinguosalise vahel ühistel huvidel põhinev vabakaubanduspiirkond, milleks tuleb kaubandus Maailma Kaubandusorganisatsiooni kohaldatavaid eeskirju ja asümmeetria põhimõtet järgides järk-järgult liberaliseerida, arvestades Kesk-Aafrika lepinguosalise erivajadusi ja suutlikkust seoses kohustuste täitmise taseme ja ajakavaga; d) kehtestada asjakohane vaidluste lahendamise kord ja e) kehtestada asjakohased institutsioonilised sätted.

2.2. Majanduspartnerluslepingu komitee

Majanduspartnerluslepingu komitee on kooskõlas lepingu artikliga 92 moodustatud organ. See koosneb ELi ja Kesk-Aafrika lepinguosalise (edaspidi „lepinguosalised“) esindajatest. Komitee kaasistujaks on üks kummagi lepinguosalise esindaja. Majanduspartnerluslepingu komitee võtab vastu oma töökorra.

Majanduspartnerluslepingu komitee vastutab kõikide lepinguga hõlmatud valdkondade haldamise ja kõikide kõnealuses lepingus nimetatud ülesannete täitmise eest.

Majanduspartnerluslepingu komitee tegeleb kõigi lepingu rakendamiseks vajalike küsimustega, sealhulgas arengukoostööga. Majanduspartnerluslepingu komitee võib oma ülesannete täitmisel a) moodustada lepingu rakendamiseks vajalikke erikomiteesid või -organeid ja teha nende üle järelevalvet; b) tulla kokku mis tahes ajal lepinguosaliste kokkuleppel; c) arutada kõiki lepinguga seotud küsimusi ja võtta oma ülesannete täitmiseks sobivaid meetmeid; d) teha lepingus ettenähtud juhtudel otsuseid või anda soovitusi ning e) võtta vastu lepingu muudatusi.

¹ Nõukogu 20. novembri 2008. aasta otsus 2009/152/EÜ, mis käsitleb ühelt poolt Euroopa Ühenduse ja selle liikmesriikide ning teiselt poolt Kesk-Aafrika lepinguosalise vahelise majanduspartnerluslepingu sõlmimiseks vahepealse lepingu allakirjutamist ja ajutist kohaldamist (ELT L 57, 28.2.2009, lk 1).

2.3. Majanduspartnerluslepingu komitee kavandatav akt

Majanduspartnerluslepingu komitee peab järgmisel, 2024. aastal toimuval koosolekul või kirjaliku menetluse teel võtma vastu otsuse mõiste „päritolustaatusega tooted“ määratlust ja halduskoostöö viise käsitleva lepinguprotokolli (milles lepinguosaliselised leppisid kokku 2023. aasta oktoobris) vastuvõtmise kohta (edaspidi „kavandatav akt“).

Kavandatava akti eesmärk on kehtestada päritolureegleid reguleeriv ühine ja vastastikune kord.

Leping jõustub ilma päritolureegleid reguleeriva ühise ja vastastikuse korrata. Lepingu artikli 13 lõike 2 kohaselt kehtestavad lepinguosaliselised „vastastikuse ühise korra, millega reguleeritakse päritolureegleid, ja majanduspartnerluslepingu komitee lisab [selle korra] käesolevale lepingule“. Selle uue korra lisab lepingule majanduspartnerluslepingu komitee.

Sellise korra puudumisel kohaldatakse Kamerunist ELi suunduva ekspordi suhtes päritolureegleid käsitlevaid sätteid, mis on esitatud 8. juuni 2016. aasta määruse (EL) 2016/1076² (millega teatavatest Aafrika, Kariibi mere ja Vaikse ookeani (AKV) piirkonna riikide rühma riikidest pärit toodetele kohaldatakse korda, mis on sätestatud lepingutes, millega või mille tulemusel luuakse majanduspartnerlus) (edaspidi „turulepääsu määrus“) II lisas. ELi Kameruni eksportimisel kohaldatakse Kamerunis vastu võetud 3. augusti 2016. aasta dekreedis nr 2016/367 kindlaks määratud päritolureegleid.

Protokolliga asendatakse eelmises lõigus nimetatud kohaldatavad päritolureeglid soodsama ja vastastikusema korraga. Vastavalt lepingu artikli 13 lõikele 2 ja artiklile 108 lisatakse protokoll lepingule, nii et sellest saab lepingu lahutamatu osa.

3. LIIDU NIMEL VÕETAV SEISUKOHT

Lepinguosalised viisid läbirääkimised mõiste „päritolustaatusega tooted“ määratlust ja halduskoostöö viise käsitleva protokolli üle lõpule 2022. aasta juunis majanduspartnerluslepingu komitee 6. koosolekul ning kinnitasid protokolli lõpliku teksti 2023. aasta juulis majanduspartnerluslepingu komitee 7. koosolekul. Kokkulepitud protokoll kajastab viimaseid arengusuundi päritolureeglites, kaasa arvatud neid, mis sisalduvad kõige hiljutisemates päritolureegleid käsitlevates protokollides, mis on sõlmitud ELi ning Aafrika, Kariibi mere ja Vaikse ookeani (AKV) piirkonna riikide rühma vaheliste majanduspartnerluslepingute alusel. Päritolureeglid, mida kohaldatakse alates lepingu jõustumisest, ei kajastanud viimaseid arenguid päritolureeglite valdkonnas ja see tekitas tõrkeid, mis takistasid lepingus sätestatud sooduskohndlemist ja vastastikust kohtlemist. Uue, soodsama ja vastastikusema korra alusel on lihtsam ja paindlikum päritolureeglitega seotud nõudeid ja menetlusi täita. Selline lihtsustamine hõlbustab ettevõtjate jaoks kaubavahetust ja optimeerib sooduskohndlemise kasutamist. Lisaks aitavad protokollis sisalduvad uued päritolureeglid edendada piirkondlikku integratsiooni ja majandusarengut Kesk-Aafrika riikides, ühtlasi on ettevõtjate jaoks muudetud päritolureeglite järgimine lihtsamaks.

Vaja on vastu võtta lepingu protokoll, mille II lisas on kaupade rubriigid ja kirjeldused, mis on viidud vastavusse harmoneeritud süsteemi nomenklatuuri ja Maailma Tolliorganisatsiooni (WCO) harmoneeritud süsteemiga (HS).

² Euroopa Parlamendi ja nõukogu 8. juuni 2016. aasta määrus (EL) 2016/1076, millega teatavatest Aafrika, Kariibi mere ja Vaikse ookeani (AKV) piirkonna riikide rühma riikidest pärit toodetele kohaldatakse korda, mis on sätestatud lepingutes, millega või mille tulemusel luuakse majanduspartnerlus (ELT L 185, 8.7.2016, lk 1).

Kavandatav otsus võimaldab ELis täita oma lepingu sätetest tulenevaid kohustusi. On asjakohane kehtestada majanduspartnerluslepingu komitees liidu nimel vastu võetav seisukoht, sest kõnealune otsus saab olema liidu jaoks siduv.

4. ÕIGUSLIK ALUS

4.1. Menetlusõiguslik alus

4.1.1. Põhimõtted

ELi toimimise lepingu artikli 218 lõikes 9 on sätestatud, et nõukogu võtab komisjoni [...] ettepaneku põhjal vastu otsuse, millega „[...] kehtestatakse lepingus sätestatud organis liidu nimel võetavad seisukohad, kui asjaomasel organil tuleb vastu võtta õigusliku toimega akte, välja arvatud õigusaktid, millega täiendatakse või muudetakse lepingu institutsioonilist raamistikku.“

Mõiste „õigusliku toimega aktid“ hõlmab akte, millel on asjaomase organi suhtes kehtiva rahvusvahelise õiguse normide alusel õiguslik toime. Siia hulka kuuluvad ka sellised õiguslikud vahendid, mis ei ole rahvusvahelise õiguse kohaselt siduvad, aga mis „võivad mõjutada otsustavalt liidu seadusandja vastu võetud õigusaktide sisu“³.

4.1.2. Kohaldamine käesoleval juhul

Majanduspartnerluslepingu komitee on instants, mis on asutatud ühelt poolt Euroopa Ühenduse ja selle liikmesriikide ning teiselt poolt Kesk-Aafrika lepinguosalise vahelise vahepealse majanduspartnerluslepinguga.

Akt, mille komitee peab vastu võtma, on õigusliku toimega akt. Kavandatav akt on rahvusvahelise õiguse alusel siduv kooskõlas lepingu artikliga 13 lõikega 2.

Kavandatava aktiga ei täiendata ega muudeta lepingu institutsioonilist raamistikku.

Seega on kavandatud otsuse menetlusõiguslik alus ELi toimimise lepingu artikli 218 lõige 9.

4.2. Materiaalõiguslik alus

4.2.1. Põhimõtted

ELi toimimise lepingu artikli 218 lõike 9 kohase otsuse materiaalõiguslik alus sõltub eelkõige selle kavandatava õigusakti eesmärgist ja sisust, mille kohta liidu nimel seisukoht võetakse. Kui kavandatava õigusaktiga taotletakse kaht eesmärki või reguleeritakse kaht valdkonda ning üht neist võib pidada peamiseks või ülekaalukaks, samas kui teine on kõrvalise tähtsusega, peab ELi toimimise lepingu artikli 218 lõike 9 kohasel otsusel olema üksainus materiaalõiguslik alus, st peamise või ülekaaluka eesmärgi või valdkonna tõttu nõutav õiguslik alus.

4.2.2. Kohaldamine käesoleval juhul

Kavandatava akti peamine eesmärk ja sisu on seotud ühise kaubanduspoliitikaga.

Seepärast on esildatud otsuse materiaalõiguslik alus ELi toimimise lepingu artikli 207 lõige 3 ja artikli 207 lõike 4 esimene lõik.

4.3. Järeldus

Esildatud otsuse õiguslik alus peaks olema ELi toimimise lepingu artikli 207 lõige 3 ja artikli 207 lõike 4 esimene lõik koostoimes ELi toimimise lepingu artikli 218 lõikega 9.

³ Euroopa Kohtu otsus, 7. oktoober 2014, Saksamaa vs. nõukogu, C-399/12, ECLI:EU:C:2014:2258, punktid 61–64.

5. KAVANDATAVA AKTI AVALDAMINE

Kuna majanduspartnerluslepingu komitee aktiga võetakse vastu ühelt poolt Kesk-Aafrika lepinguosalise ning teiselt poolt Euroopa Ühenduse ja selle liikmesriikide vahelise vahepealse majanduspartnerluslepingu protokoll, milles käsitletakse mõiste „päritolustaatuslega tooted“ määratlust ja halduskoostöö viise, on asjakohane avaldada see pärast vastuvõtmist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Ettepanek:

NÕUKOGU OTSUS,

millega määratakse kindlaks seisukoht, mis võetakse liidu nimel ühelt poolt Euroopa Ühenduse ja selle liikmesriikide ning teiselt poolt Kesk-Aafrika lepinguosalise vahelise vahepealse majanduspartnerluslepinguga loodud majanduspartnerluslepingu komitees seoses kavatsusega võtta vastu protokoll, milles käsitletakse mõiste „päritolustaatusega tooted“ määratlust ja halduskoostöö viise

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 207 lõiget 3 ja artikli 207 lõike 4 esimest lõiku koostoimes ELi toimimise lepingu artikli 218 lõikega 9,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut

ning arvestades järgmist:

- (1) Ühelt poolt Euroopa Ühenduse ja selle liikmesriikide ning teiselt poolt Kesk-Aafrika lepinguosalise vaheline vahepealne majanduspartnerlusleping (edaspidi „leping“) sõlmiti liidu poolt vastavalt nõukogu otsusele 2009/152/EÜ⁴ ning Kamerun on seda alates 4. augustist 2014 ajutiselt kohaldanud.
- (2) Vastavalt lepingu artikli 13 lõikele 2 võib majanduspartnerluslepingu komitee võtta vastu päritolureegleid reguleeriva vastastikuse ühise korra.
- (3) Lepingu artikli 13 lõike 2 ja artikli 108 kohaselt lisatakse päritolureegleid reguleeriv vastastikune ühine kord lepingule protokollina, milles käsitletakse mõiste „päritolustaatusega tooted“ määratlust ja halduskoostöö viise, ning protokoll moodustab lepingu lahutamatu osa.
- (4) Majanduspartnerluslepingu komitee peab 2024. aastal toimuval aastakoosolekul võtma vastu otsuse mõiste „päritolustaatusega tooted“ määratlust ja halduskoostöö viise käsitleva lepinguprotokolli kohta.
- (5) Kokkulepitud protokollis võetakse arvesse kõige hiljutisemaid arengusuundi paindlikumate ja lihtsamate päritolureeglite ettenägemiseks, et hõlbustada ettevõtjate jaoks kaubavahetust ning optimeerida lepinguga ettenähtud sooduskohtlemise rakendamist.
- (6) On asjakohane kehtestada majanduspartnerluslepingu komitees liidu nimel vastu võetav seisukoht, sest kõnealune otsus saab olema liidu jaoks siduv,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

Seisukoht, mis võetakse liidu nimel ühelt poolt Euroopa Ühenduse ja selle liikmesriikide ning teiselt poolt Kesk-Aafrika lepinguosalise vahelise vahepealse majanduspartnerluslepinguga loodud majanduspartnerluslepingu komitee järgmisel aastakoosolekul seoses kavatsusega

⁴ ELT L 57, 28.2.2009, lk 1.

võtta majanduspartnerluslepingu komitees vastu otsus seoses protokolliga, milles käsitletakse mõiste „päritolustaatusega tooted“ määratlust ja halduskoostöö viise.

Artikkel 2

Käesolev otsus on adresseeritud komisjonile.

Brüssel,

*Nõukogu nimel
eesistuja*